

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΠΟΥ ΕΤΡΩΓΕ ΠΟΛΛΑ

ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ

- ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΩΝ ΒΙΤΣΙΩΝ, διηγήματα (Εξάντας, 1999)
- ΡΑΜΠΑΣΤΕΝ, μυθιστόρημα (Εξάντας, 1999)
- ΤΟ ΤΕΤΡΑΓΩΝΟ, μυθιστόρημα (Εξάντας, 2000)
- ΣΤΟΙΧΕΙΩΜΕΝΟΣ, μυθιστόρημα (Εξάντας, 2001)
- ΑΝΙΜΑΛ, αστυνομικό μυθιστόρημα (Εξάντας, 2002)
- Ο ΓΛΥΠΤΗΣ ΤΟΥ ΔΡΟΜΟΥ, νουβέλα (Οδός Πανός, 2002)
- ΟΙ ΝΕΡΑΪΔΕΣ ΤΟΥ ΜΑΝ, αστυνομικό μυθιστόρημα
(Εξάντας, 2003, επανέκδ. Καστανιώτης, 2013)
- Ο ΓΙΟΣ ΤΗΣ ΤΖΟΚΟΝΤΑ, νουβέλα (Εξάντας, 2003)
- Η ΛΥΣΣΑ, νουβέλα (Μίνωας, 2004)
- ΑΥΤΟΚΤΟΝΩΝΤΑΣ ΑΣΥΣΤΟΛΑ, μυθιστόρημα (Καστανιώτης, 2005)
- Ο ΔΑΙΜΟΝΙΣΤΗΣ, μυθιστόρημα (Καστανιώτης, 2007)
- Ο ΑΦΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΝΙΚΟΥ, μυθιστόρημα (Καστανιώτης, 2008)
- ΔΕΚΑΕΞΙ, μυθιστόρημα (Καστανιώτης, 2010)
- ΤΑ ΟΡΦΑΝΑ, θεατρικοί μονόλογοι (Ποταμός, 2012)
- Ο ΤΑΞΙΤΖΗΣ ΤΩΝ ΟΥΡΑΝΩΝ, ποίηση (Οδός Πανός, 2012)
- Η ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ ΜΙΑΣ ΣΚΥΛΑΣ, μυθιστόρημα (Διόπτρα, 2013)
- ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΗΣ ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ, μυθιστόρημα (Πατάκης, 2013)
- ΕΠΕΙΔΗ ΕΙΝΑΙ Η ΚΑΡΔΙΑ ΜΟΥ, μυθιστόρημα (Πατάκης, 2014)
- ΕΡΩΣ ΑΝΙΚΑΤΕ ΜΑΣΑΝ, ευθυμογραφήματα (Πατάκης, 2015)

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ ΚΟΡΤΩ

Ο άνθρωπος που έτρωγε πολλά

έκδοση ενισχυμένη και χορταστική

Θέση υπογραφής δικαιούχου δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας
εφόσον αυτή προβλέπεται από τη σύμβαση

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως άνευ γραπτής αδείας του εκδότη η κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο (ηλεκτρονικό, μηχανικό ή άλλο) αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

Εκδόσεις Πατάκη – Σύγχρονη ελληνική λογοτεχνία

Πεζογραφία – 378

Αύγουστος Κορτώ, *Ο άνθρωπος που έτρωγε πολλά*

Υπεύθυνος έκδοσης: Κώστας Γιαννόπουλος

Επιμέλεια – Διόρθωση: Αρετή Μπουκάλα

Σελιδοποίηση: ΦΑΣΜΑ ΑΦΟΙ Καπένη Κ. & Α. Ο.Ε.

Φιλμ – Μοντάζ: Κέντρο Γρήγορης Εκτύπωσης

Copyright© Σ. Πατάκης Α.Ε.Ε.Δ.Ε. (Εκδόσεις Πατάκη)

και Αύγουστος Κορτώ, Αθήνα, 2015

Πρώτη έκδοση από τις Εκδόσεις Καστανιώτη, Αθήνα, 2012

Νέα έκδοση, συμπληρωμένη από τις Εκδόσεις Πατάκη,

Αθήνα, Ιανουάριος 2016

Κ.Ε.Τ. Α348 Κ.Ε.Π. 15/16

ISBN 978-960-16-6677-8

ΠΑΝΑΓΗ ΤΣΑΛΔΑΡΗ (ΠΡΩΗΝ ΠΕΙΡΑΙΩΣ) 38, 104 37 ΑΘΗΝΑ,

ΤΗΛ.: 210.36.50.000, 801.100.2665, 210.52.05.600, ΦΑΞ: 210.36.50.069

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ: ΕΜΜ. ΜΠΕΝΑΚΗ 16, 106 78 ΑΘΗΝΑ, ΤΗΛ.: 210.38.31.078

ΥΠΟΚ/ΜΑ: ΚΟΥΤΣΑΣ (ΤΕΡΜΑ ΠΟΝΤΟΥ – ΠΕΡΙΟΧΗ Β' ΚΤΕΟ), 57009 ΚΑΛΟΧΩΡΙ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ,

ΤΗΛ.: 2310.70.63.54, 2310.70.67.15, 2310.75.51.75, ΦΑΞ: 2310.70.63.55

Web site: <http://www.patakis.gr> • e-mail: info@patakis.gr, sales@patakis.gr

*Στο μονάκριβο Κουτάβι
– τη χαρά της ζωής μου!*

Ευλογημένο το χάρισμα του γέλιου.

Ίαν Ράνκιν

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Η μικρή Τερέζα είναι μεγάλη ρουφιάννα	13
Το πετάς, και πετάς!	18
Δόξα και τιμή στο ιεραποστολικό!	23
Κουλτούρα στο γυμνό κορμί της ή Οδηγός θερινής ανάγνωσης από παθόντα βιβλιοφάγο	30
Κρουαζιέρα δε θα σε πάω	37
Το σινεμαδάκι το ξεσκέπαστο.	46
Ο μικρός γοργόνος.	56
Απ' τη λίκρα στην πίκρα	64
Κολασμένη μπαβαρουάζ	70
Ο κατά φαντασίαν ετοιμοθάνατος	81
Το πρόβλημα της κυρίας Σούλας	93
Είμαι ερωτευμένος με τα ράφια σου	107
Στον βωμό του έρωτα	116
Ο άνθρωπος που έτρωγε πολλά	125
Ο e-λίθιος	136
Γεννήθηκα τύφλα.	148
Το μαγικό κωλόχαρτο.	159

Παθήματα ανατομίας	170
Πλαστικέ μου έρωτα	181
Μικρές μαγειρικές Πομπήιες	198
<i>Το κόψιμο (της μαγιονέζας)</i>	199
<i>Ραβανί για ύαινες</i>	201
<i>Κρεμ καταραμένη</i>	202
<i>Αλάτι χοντρό σαν το κεφάλι μου</i>	205
Αγγελικά κλασμένοι	210
Ο Χάρος βρήκε τηγανιά	226
ΕΠΙΜΕΤΡΟ: <i>Περί λαιμαργίας και άλλων αγγέλων</i> . .	251

Η μικρή Τερέζα είναι μεγάλη ρουφιάννα

Τώρα που καλοκαιριάζει, και βγαίνουν στη φόρα τα ειδικά ποικιλόθερμα, θα 'θελα να μοιραστώ μαζί σας έναν φόβο που με ταλανίζει παιδιόθεν, και μάλιστα σε τέτοιο βαθμό, που λέξεις όπως υστερία και γελοιοτητα αδυνατούν να περιγράψουν την όλη κατάσταση. Αναφέρομαι φυσικά στις κατσαρίδες, και δη στις Αθηναίες, Εξαρχειώτισσες και Κολωνακιώτισσες κατσαρίδες, οι οποίες –και δεν πά' να λένε οι οικολόγοι για την ισορροπία του οικοσυστήματος και το πώς κάθε είδος ζώου, ως και το πιο σιχαμένο παράσιτο, επιτελεί μια λειτουργία και είναι αναγκαίο– κατά την ταπεινή μου γνώμη είναι το λεγόμενο λάθος της φύσης. Και το δηλώνω ευθαρσώς: προτιμώ να μπει στο σπίτι μου κλέφτης, τίγρη της Βεγγάλης, η Άννα Φόνσου ντυμένη Όσκαρ ή βουλευτής του ΚΚΕ γυμνός παρά κατσαρίδα.

Σκοπός του σύντομου χρονικού αλλοφροσύνης που ακολουθεί είναι η αλληλεγγύη που δένει όλους εμάς τους δυστυχείς φοβικούς. Έτσι, κάθε φορά που

ένα απ' τα ρυπαρά αυτά έντομα σας κάνει τη ζωή κόλαση και τα νεύρα ράστα, να ξέρετε πως κάπου κοντά σας ένας ομοιοπαθής υποφέρει εξίσου κι επιδίδεται σε ρεσιτάλ αυτογελοιοποίησης και καταβαράθρωσης της αξιοπρέπειάς του.

Μια δεκαετία πριν, στην ιδιαίτερη πατρίδα μου. Τρεις το βράδυ, μόνο στο σπίτι, το νεαρό και τροφαντό Κορτόπουλο κάθεται και βλέπει τις τσόντες του ήσυχα ήσυχα, όταν ξαφνικά απ' το παράθυρο, με βόμβο μαγνητικού τομογράφου, μπουκάρει κατσαρίδα ιπτάμενη, μεταλλαγμένη απ' το κοκτέιλ τοξικής μάκας του Θερμαϊκού, κι αρχίζει να βολοδέρνει στο σαλόνι σαν Learjet που ψάχνει διάδρομο για προσγείωση. Πρώτη κίνηση: με πνιχτά ουρλιαχτά, ο γράφων τρέχει στο υπνοδωμάτιο κι επιστρέφει σαβανωμένος με σεντόνι σαν φάντασμα, διότι αν τη σκοτώσω και μου πέσει στο κεφάλι; Θάνατος. Και φυσικά, επειδή δεν τολμώ να τη ζυγώσω, αρπάζω τηλεπεριοδικά απ' το καλαθάκι του χολ κι αρχίζω να τα σβουρίζω στο ιπτάμενο τέρας. Και κάποια στιγμή – με λυπήθηκε ο Θεός; είδε η κατσαρίδα τη Ρούλα Κορομηλά up close και λιγοθύμησε; – το θηρίο πέφτει χάμω, οπότε κι εγώ τρέχω, αρπάζω απ' τα βιβλιοθήκη τα Άπαντα του Σουρή (πέντε τόμοι βάρους νταμαρόπετρας) και τη θάβω όπως έθαψε ο Ζεύς την Έχιδνα κάτω απ' την Αίτνα. Ναι, αλλά ακόμα κι αν τα κακάρωσε, τολμώ να σηκώσω τους τό-

μους, να μαζέψω το πτώμα, να το ρίξω στη λεκάνη και να τραβήξω το καζανάκι; Δεν το λμώ. Οπότε, καίτοι η ώρα ήταν τέσσερις τα χαράματα, παίρνω την κολλητή μου που έμενε δίπλα, την ξυπνάω, και με ικεσίες κι αναφιλητά της ζητώ να 'ρθει για τη διακομιδή της σορού.

Τρία χρόνια μετά, επιστρέφοντας από ολονύχτιο ξεπαρτάλιασμα, βρίσκω στην είσοδο της πολυκατοικίας, ξαπλωμένη σαν οδαλίσκη του Εγκρ, μια κατσαριδούκλα ίσαμε ένα καρβέλι – μέχρι τι χρώμα μάτια είχε έβλεπες, μιλάμε για θηρίο ανήμερο, που τι να του κλάσουν ο Λεβιάθαν και η Πόρνη της Βαβυλώνας με τα επτά κεφάλια και τα δέκα κέρατα και τα δύο εξοχικά στον Θεολόγο. Πρώτη αντίδραση: πάρε τα λεφτά και πέτα. Τουτέστιν, βγάζω απ' τις τσέπες μου ό,τι κέρματα είχα κι αρχίζω να τα πετάω στην κατσαριδομάνα, μπας και ξεκουμπιστεί. Πού τέτοια τύχη. Χρειάστηκε να περιμένω δύο ώρες με το ρολόι, μέχρι που ξημέρωσε κι ένας ευλογημένος γείτονας γύρισε, οπότε προσποιήθηκα πως είχα μόλις γυρίσει κι εγώ και προχωρώντας διακριτικά και κάπως πλαγιαστά στο κατόπι του κατάφερα να φτάσω στην είσοδο – και τότε ο άνθρωπος λέει: «Τι είν' αυτά τα κέρματα;» και σκύβει να δει, οπότε κι εγώ του χώνω μια κωλιά, πατάω τον κωδικό, χυμάω μέσα κι ανεβαίνω τις σκάλες δέκα δέκα. Μόνο μετά από δύο σπιτικά τζιν-

τόνικ (id est: σκέτο τζιν) κι ένα Ζάναξ κατάφερα να ηρεμήσω.

Έκτοτε, άλλες τόσες και περισσότερες ιστορίες ταπείνωσης με ουρλιαχτά, ταχυκαρδίες και θεατρικά δρώμενα: να φωνάζω μες στη μαύρη νύχτα κολητούς και γείτονες να 'ρθουν να μου σκοτώσουν το αποφώλιον τέρας, πετώντας τους τα κλειδιά απ' το μπαλκόνι ενώ έχω σκαρφαλώσει στον καναπέ, απαιτώντας να δω (από απόσταση πέντε μέτρων μίνιμουμ) το πτώμα και ν' ακούσω το καζανάκι να το μεταφέρει στο επέκεινα των υπονόμων. Δυστυχώς, αντί να υφίεται με τα χρόνια, η φοβία μου αντιθέτως γιγαντώνεται, σε σημείο που αδυνατώ πλέον ακόμα και να ξαναδιαβάσω τη *Μεταμόρφωση*, διότι και μόνο που σκέφτομαι τα σημεία όπου ο Κάφκα περιγράφει τα ποδαράκια του Γκρέγκορ Σάμσα και πώς το μήλο σκαλώνει κάτω απ' τις φολίδες της ράχης του, μου 'ρχεται να πάρω την πρώτη πτήση για Πράγα, να πάω στο μνημούρι του μεγίστου συγγραφέως, και να του αδειάσω δυο κουτιά Raid στα ασάλευτα, στωικά, πεθαμένα του μούτρα.

Έτσι λοιπόν, φίλες και φίλοι, που τυραννιέστε κάθε καλοκαίρι από τον ίδιο τρόπο, που κάνετε ανάποδο τροχό κάθε φορά που βλέπετε μια φευγάλεα κίνηση στον πάγκο της κουζίνας και ψεκάζετε φονικά φυτοφάρμακα ακόμα και στις μασχάλες σας, να θυμάστε: δεν είστε μόνοι. Είμαστε πλήθος,

λεγεών. Θα μπορούσαμε μέχρι και στις βουλευτικές να κατέβουμε, καθότι η φοβία που μας ενώνει είναι υπερκομματική.

(Μα απ' την άλλη, να γλιτώσεις απ' τα εξάποδα παράσιτα και να βρεθείς περιτριγυρισμένος απ' τα δίποδα; Ούτε ο κύριος Σάμσα δε θα το άντεχε.)

Το πετάς, και πετάς!

Θα ξεκινήσω με μίαν ομολογία: όταν πετάω σαβούρα, μεταμορφώνομαι σε γουρούνι – για κάθε σακούλα που εκσφενδονίζω στον σκουπιδοτενεκέ, έχω τριάντα λεπτά οργασμό.

Τη σχέση μου αυτή με το άψυχο μίνι σύμπαν που μας περιβάλλει (και ενίοτε μας γίνεται θηλιά στον λαιμό) τη χρωστώ στην αείμνηστη μητέρα μου Κατερίνα. Ήμουν γύρω στα δέκα, θυμάμαι, όταν ο πατέρας μου αποφάσισε ότι το παλιό, καφέ μας Σιτροέν έπρεπε να πάρει την άγουσα, καθώς η συντήρησή του ήταν πιο ασύμφορη κι από συνταξιούχου βουλευτή. Εγώ, φυσικά, ζωσμένος αίφνης από αναμνήσεις εκδρομών, διακοπών κι ευτυχισμένων στιγμών στο απλόχωρο πίσω κάθισμα του Σιτροέν, άρχισα να χύνω δάκρυ κορόμηλο. Οπότε με πιάνει η μαμάκα μου και μου λέει: «Θυμάσαι, Πετράκη, όταν πέθανε η γιαγιά;» Θυμάμαι, λέω. «Θυμάσαι που στενοχωρηθήκαμε, αλλά μετά από λίγο καιρό μας πέρασε;» Το θυμόμουν, όντως, όπως θυμόμουν και

την αντίστοιχη, γλυκιά λησμονιά που ακολούθησε, έστω και βραδέως, τον παιδικό μου πόνο για τον χαμό του αγαπημένου μου παππού. «Ε, λοιπόν, να δεις για πότε θα σου περάσει ο καημός για το αμάξι» κατέληξε η μαμά Κορτώ – και πράγματι, τη μέρα που ο πατέρας μου επέστρεψε απ' την αντιπροσωπεία με το τσίλικο, απαστράπτων Ρενώ 19, το πένθος για το παλιό μας αυτοκίνητο εξανεμίστηκε εν ριπή οφθαλμού.

Πιστή στο παράδειγμα ζωής που μου μετέδωσε, η μητέρα μου, όταν πέθανε (και όχι έφυγε – το Κατερινάκι ανήκει στους ανθρώπους που πεθαίνουν μεν, αλλά δεν πάνε μακριά), άφησε πίσω της προσωπικά υπάρχοντα που χωρούσαν όλα μαζί σ' ένα μεσαίο σακ βουαγιατζ.

Έκτοτε έχω ανακαλύψει το ίδιο ακριβώς λυτρωτικό αίσθημα ελευθερίας απ' τα δεσμά των αντικειμένων στο ντιβάνι του ψυχαναλυτή μου, όπου το κλισέ των ψυχικών απορριμμάτων που ανασύρονται στην επιφάνεια για να καταχωνιαστούν με υγειονομική ταφή όχι μόνον αληθεύει πέρα ως πέρα, αλλά θυμίζει επακριβώς την πράξη της εκκαθάρισης: το άνοιγμα μιας παλιάς ντουλάπας τίγκα στη σκοροφαγωμένη, δυσβάσταχτη μνήμη, και την ευφορία του να την παραχώνεις σε μια πλαστική σακούλα (κατά προτίμηση μαύρη, ως body bag) και να την ξεφορτώνεσαι μια για πάντα.

Επιπλέον, με τα χρόνια έχω αναπτύξει ένα βαθιά υπαρξιακό μίσος για συγκεκριμένα αντικείμενα, που πηγάζει από τη σκέψη ότι μπορεί να υπάρχουν ακόμα, στιβαρά και κραταιά, όταν εγώ θα 'χω γίνει στάχτη και μπουρμπερη.

Και για να ξαλεγράρουμε λιγάκι, θα χρησιμοποιήσω άλλον έναν οικογενειακό θρύλο μετά ηθικού διδάγματος.

Το σωτήριο έτος 1969, η γιαγιά μου η Ελένη (γυναίκα με ασίγαστο πάθος για υπερτιμημένα ροκοκό εκτρώματα) αγοράζει ένα σετ που απαρτίζεται από τρία τραπέζια: ένα χαμηλό οβάλ και δύο ψηλά, τρίποδα και στρόγγυλα, όλα τους με σκαλιστά χρυσοποίκιλτα πόδια και διακοσμητικά μοτίβα πορσελάνης, και καλυμμένα με μάρμαρο που σε ποσότητα και βάρος ισοδυναμεί περίπου με μισό νταμάρι. Μόλις τα αντίκρισε, ο παππούς μου ξέσπασε σε γέλια. «Α, ωρέ Ελενίτσα!» αναφώνησε. «Σε πιάσανε κότσο! Τραπέζια με τρία πόδια σου πουλήσανε!»

Τα τραπεζάκια αυτά εγώ τα πρωτογνώρισα το 1985, όταν μετά τον θάνατο της γιαγιάς βρεθήκανε στο σπίτι μας, σαν τρεις παχιές μαύρες μύγες μες στο γάλα. Η μητέρα μου τα αποκαλούσε «τα καταραμένα», διότι αφενός ήταν πιο ασήκωτα κι απ' του Μάρκου το κιβούρι, κι αφετέρου η αξιοποιήσιμη επιφάνειά τους ήταν τόσο μικροσκοπική, που κάθε φορά που ακουμπούσες κάτι πάνω τους, κάτι άλλο έπεφτε.

Και ιδού η ρίζα του θυμού, του μίσους μου για τα άψυχα αντικείμενα: οι παππούδες μου και το στερνοπαίδι τους δε ζούνε πια, αλλά τα καταραμένα τραπεζάκια στέκουν περήφανα κι άτρωτα στο πέραςμα του χρόνου.

Βεβαίως, καταλαβαίνω το φετιχιστικό κομμάτι της μνήμης, και συμπάσχω με τον καθένα που δυσκολεύεται να αποχωριστεί τα ενθύμια του έρωτα, της νεότητας, της ευτυχίας. Κάποια σύμβολα είναι αναγκαία, είναι η οδοσήμανση του παρελθόντος στο οποίο καμιά φορά, άλλοτε νωχελικά κι άλλοτε φευγαλέα, καταφεύγουμε για να γλιτώσουμε απ' το επαχθές παρόν.

Κι ωστόσο, μες σε κάθε τζίτζιλο μίτζιλο ελλοχεύει ένας πυρήνας άψυχης πλην πεισματικής αλαζονείας. Μια φωνή φοβισμένη, που λέει ότι είμαστε πλασμένοι από φωτογραφίες και μικροπράγματα, κι ότι αν τα χάσουμε θα χάσουμε αυτό που μας συνθέτει. Όμως –κι απολογούμαι για τη ροπή μου στο μελό– δεν είμαστε ούτε χάρτινοι, ούτε λούτρινοι, ούτε πλαστικοί, χρυσοί ή μεταξένιοι. Ναι, η ύλη μας είναι φθαρτή (υπάρχουν παπούτσια με μακράν ανθεκτικότερο δέρμα απ' το δικό μας), μα το εντός μας σύμπαν, τα αισθήματα, οι μνήμες και η παρουσία των ανθρώπων που εμπλέκονται σ' αυτά, είναι πιο άφθαρτη κι από το λαμπρότερο διαμάντι.

(Και τώρα, επειδή συγκινηθήκα, θα μου επιτρέ-

φετε να σας αφήσω – μόλις βρήκα σακούλα με κιντρισιμένα σεμεδάκια, κι επείγει, προτού τα σουτάρω, να τα θωπεύσω, περιγελώντας το μουχλιασμένο παρελθόν και τις αξιοθρήνητες μνήμες που περικλείουν.)